

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre . 1 fnt 25 kr. = 2 kor. 50 fl.
Félévre . . . 2 . 50 . = 5 . . .
Egész évre . 5 . . . = 10 . . .

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr. = 14 fillér.

Egyes példányok Groszman J. antiquar üzletében, Polacsek V. és Groák I. dohánytözsdejében, Groszmann J., Gubás F. és Hesz Jenő fűszerkereskedésében kaphatók.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG:
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Városháza 10. szám.
Szerkesztő otthon van minden nap délután 1—2 óráig.

KIADÓHIVATAL:
hova a nyilatkozatok, hirdetések és előfizetési díjak, valamint reklamációk küldendők:
Wesselényi és König
könyvnyomdája
Deák-utca (színház-épület).

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, TANÜGYI ÉS HELYIÉRDEKŰ LAP.

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

A szerb államcsiny.

Olvasóink már bizonyára értesültek a fővárosi lapokból, hogy Szerbia kis királya: a 17 éves Sándor átvette az uralkodást, elcsapta a regenseket és a minisztereket. Arról is értesültek olvasóink, hogy Polónyi Géza a szombaton a tárgybau interpellációt intézett Wekerle miniszterelnökhöz az országában s a miniszterelnök azt válaszolta, hogy ez a nagy esemény egy kissé bizony meglepte a bécsi külügyminisztériumot.

Hát mi elhiszszük, hogy meglepte, mert az osztrák diplomácia régóta ismeretes arról, hogy igen késő tud meg mindent és minden nevezetesebb eseménytől a szó teljes értelmében meglepni engedi magát.

Aznap, midőn Milán mindenkitől, még az osztrák-magyar külügyminisztertől is elhagyatva, fia javára lemondani kényszerült, s a gyermekkirályt csak bábnak használta, különben a teljesen Oroszország eszközéül szegődött Ristits regens és társai ragadták kezükbe a teljhatalmat: azon naptól kezdve el volt döntve az orosz diplomácia fényes győzelme Belgrádon, valamint az osztrák-magyar befolyás teljes kudarca s talán örökre szóló kiküszöbölése is.

Mielőtt valaki magának a legújabb események tekintetében határozott véleményt akar formálni, föltétlenül szükséges tudnia, hogy az orosz diplomácia és rubelek a két legnagyobb szerb politikai pártot használta föl céljára: a radikális és a liberális pártot. Gondoskodott róla, hogy Milán és Natália, a radikálisok és liberálisok egymás ellen folytassanak élet-halál harcot s mindegyiküknek kilátásba helyezze a hatalomnak orosz támogatással való elnyerését. Ezzel aztán megátolta, hogy e különböző, az ország kiszámíthatlan kárára egymást marcangoló párttörödékek hazájuk érdekében kölcsönös engedmények útján kompromiszumra lépjenek, — s ma végre úgy áll a dolog Szerbiában, hogy a földön Szerbia polgárai senkit sem gyűlölnék oly halálosan, mint — egymást, no meg — Ausztria-Magyarországot.

Mielőtt azonban az orosz diplomácia a Risztitsseket eltávolító államesiny végrehajtása iránt a jelszót megadta, kibékítette a minden esőpp vérében orosz érzelmű Natáliát Milánnal, utóbbit pedig annyira lekötölte magának, hogy most már föltétlenül vakeszköze a minden oroszok cárijának.

A dolgok természetes fejlődése előreláthatólag következő folyamatot veend: Mindazok, kik oroszellenes érzelműeknek ismeretesek, el fognak üzetni mai hivatalaikból, számosan bezáratni s oroszva, vagy nyíltan meggyilkoltatni, egyes városok s községekben az eddig szenvedett sérelmekért bosszút álló radikálisok és a hatalom polczáról letaszított liberálisok között kisebb-nagyobb utcai harcok lesznek, a katonaság, mely mindig a létező hatalomnak hódol, sokszor fog a nép közé lőni, szóval sok vér fog még egy ideig Szerbiában folyni. — Ezalatt névleges király-fia mellett Milán lesz a valódi uralkodó, s midőn majd magát a fiát eléggé gyűlöltté tette, akkor Oroszország az Obrenovits-dynasztiát végleg elejti s egy Karagyorgyevitset vagy Montenegró fejedelmét fogja Szerbia trónjára helyezni.

Attól nem kell tartani, hogy a szomszéd Szerbiában történő dolgok a mi monarchiánkat

is beavatkozásra fogják készíteni. Oroszország gondoskodik majd róla, hogy a szerbek forradalma tisztán Szerbia belügyének tekintésék s Bécsben akár tetszik, akár nem, békében maradjanak. Legfőlegb elővigyázathól Szerbia határa felé egy megfigyelő hadtestet fognak fölláttani, de annál tovább — történjék bármi — nem fognak menni.

Az osztrák-magyar monarchia politikája úgy is megtett mindent arra nézve, hogy Szerbia teljesen orosz befolyás alá kerüljön, s megtesz mindent arra is, hogy Románia és Montenegró, meg az egész kelet a czár mindenhatóságának legyen kiszolgáltatva. — Ami kötelességünk pedig mindezt némán, tehetetlenül nézni, fizetni, sokat fizetni s a fekete-sárga bölcsességben megnyugodni . . .

Városi közgyűlés.

— 1893. április 17-én. —

Szép és eredményekben gazdag közgyűlése volt múlt hétfőn délután 3 órakor Miskolcz városának. A képviselők szokatlan nagy számmal gyűltek össze (lehetek vagy 100-on felül), mi már előre engedé sejtetni, hogy érdekes dolgok vannak készülőben.

Melzer Gyula alispán elfoglalja a podesta helyét és bejelenti, hogy a katonai nyilvántartói állásra, mely Csatlós Gyula elhunytával megüresedett, ketten, még pedig Kalas Imre és Schäfer Samuel pályáztak. Kalas Imrét felkiáltás útján megválasztják, mit elnöklő alispán nyomban ki is hirdet. Aztán átadja az elnöki széket a tulajdonképeni gazdának, a város polgármesterének, ki Holländer Ede. Dálnoky Barnabás, Csatlós Gyula és Balogh István elhunytáról emlékezik meg. Balogh helyének betöltésével a közgyűlés a polgármestert bizza meg, ki egyuttal örömmel jelenti a város érdemekben megöszült orvosának, dr. Kun Tamásnak kitüntetését a Ferencz-József renddel.

A megyei bizottság határozatát a belügyminiszter a szeszitalmérési jog albertete ügyében jóváhagyta és Neuman Samut fellebbezésével elutasította.

Dioszeghy György főjegyző olvassa a tanács előterjesztését a Jókai-jubileum ügyében. Az indítvány a következő:

„Tek. képviselőtestület! A magyar irodalom nagynevű munkása: Jókai Mór, kinek tüneményeszerű írói képességét, szellemi gazdagságát és ragyogó fantáziáját, e haza határain kívül is, mintegy az egész művelt világ bámulja, dicsteljes írói működésének 50 évi jubileumát e f. 1893. év folyamán fogja megülni. A városi tanács azért tisztelettel indítványozza, mikép Miskolcz városának közönsége a jubileum alkalmából érzett hazafüi örömeinek és az ünnepelt iránti nagy tiszteletének kifejezésül Jókai Mór, a koszorus költőt, Miskolcz város diszpolgárává válaszsza meg, a „Fazekas“ utcát: hol a színművészet egykori felkentje Jókainé Laborfalvi Róza bölcsője ringott, Jókai Mór nevével „Jókai utcának“ nevezze el és hogy a diszpolgári oklevél átnyújtásával mindezekről az ünnepeltet küldöttség útján értesítse.“

A közgyűlés egyhangulag és nagy lelkesedés között elfogadta az indítvány minden egyes tételét.

A Szemere-szobor költségeire 500 frot utalványoz a közgyűlés, azon megjegyzéssel, hogy ha a körülmények hatalma folytán még nagyobb összeggel kellene is áldozni e nagy, hazafüis célra, úgy attól sem riad vissza a közgyűlés. — Polgármester előterjesztésére a közgyűlés Veszprém tűzkárosultjait 100 frrtal segíteli.

Dioszeghy György főjegyző olvassa a miniszteri rendeletet, mely szerint a kövezetvám szedése újabb 5 évre van engedélyezve a sorompóknál, míg a vasutnál csak 1 évre, de biztos kilátás van az utóbbinak is 5 évre való engedélyezésére, de előbb a ta-

rifák módosítását óhajtja a miniszter. A tanács bejelenti, hogy a kövezetvám bérletét Dick Mór 23652 forint évi bérért megkapta 5 évre. Ezen bér az eddiginél 200 forinttal nagyobb. A közgyűlés jóváhagyja ezen intézkedést, valamint azt is, hogy a Buzatér és Kis-Ujváros közötti utcaközök 1500 forint költséggel rendbehozassanak.

Soltész Nagy Kálmán polgármester jelenti, hogy a folyó év első felében 50 városi képviselő mandátuma lejár és így szükség van arra, hogy június hó elején új választás legyen. A választási elnök kijelölése ügyében Melzer Gyula alispán lett megkeresve.

Dioszeghy György főjegyző olvassa a „Korona“ vendéglő építési bizottságának nagy jelentését a következőkben: Siess Győző m. á. v. üzletvezetőségi főmérnök pompás tervet készített a „Korona“ vendéglőről, a költségvetés szerint az új épület 197 ezer forintba kerül. Egy másik tervet készített Adler Károly városi főmérnök. A bizottság átvizsgálván mindkét tervet, azon meggy őződésre jutott, hogy a két tervet egyesíteni a legcélszerűbb olyan formán, hogy Siess gyönyörű tervezetéből a kétemeletes utcai homlokzat-disz egészen a terv szerint maradjon meg, de a belső beosztást illetőleg Adler terve fogadtassék el, mely célszerűbb, a helyi viszonyoknak megfelelőbb és kivitelezésben olcsóbb, mert csak vagy 120—130 ezer forintba kerülne.

Adler terve szerint tehát az utcára az épület két emeletes lesz, az udvari épületek a jobboldalon a mostani ebédlő meghagyásával egy emeletesek lesznek a kertig. A földszinten az ebédlőn túl lesz a konyha, a tálaló, az éléskamara és a nagyteremhez vezető lépcső. A nagy táncsterem az istálló épülettel derékszöget képező keresztépületben lenne két emeletes magasságban, az istálló felett pedig tágas ebédlő és előcsarnok épülne a nagy terem mellett. A terem két oldalt karzat lesz. A teremhez továbbá úgynevezett szükséglépcső és a zenekar részére külön lépcső van tervben. A nagyterem alatt egy földszintes terem is lesz, melyben kisebbszertű bálókát és hangversenyeket lehet tartani. Az udvar baloldalán a földszintes épület megmarad vendéglős lakásnak és legfeljebb egy kis átalakítást fog igényelni.

A vendéglőben lesz 14 utcai, 17 udvari és 3 eszélszoba. A kávéház diszesen átalakítva ugyszinte a bormérő a mostani helyén megmarad.

A nagy állás a kertben lesz, az istállókhöz szinte a kertből lehet majd jutni. Az udvaron a nyári étkező helyiség számára fenmarad 662 m² méter terület melyet később a szükség szerint be is lehet építeni. A bizottság jelenti továbbá, hogy Adler Károlynak a célszerű terv készítéséért köszönetet és elismerést szavazott. Ugy Adler K., mint Siess Gy. oda nyilatkozott, hogy a Korona-épület mostani falai oly erősek, hogy a második emeletet is megbirják. A további részletes tervek megkésztítésére a bizottság Adler Károlyt kérte fel, Siess főmérnököt pedig terve elkészítéséért a megfelelő jutalomban részesíteni tanácsolja.

Végre okadatolja a bizottság, hogy kisebbszertű tervet nem is készített, mert a Korona vendéglőt vagy diszesen át kell alakítani, vagy úgy hagyni, ahogy van, 20—30 ezer forint költséggel azt kényelmessé átalakítani nem lehet.

Soltész N. Kálmán polgármester jelenti, hogy egy vállalkozóval alkuba lépett, aki az építésre szánt összegnek 6%-át és a jelenlegi bérösszeget megakarja adni.

Soltész N. Albert ajánlja a közgyűlésnek a bizottsági javaslat elfogadását, mert annál célszerűbbet nem igen tud ajánlani senki.

Bizonny Akos megjegyzi, hogy az építési költségről már most kell végérvényesen határozni, ajánlja, hogy az a 4 és fél perczentet hozó regále papirból nyerjen fedezetet. A közgyűlés ezek után névszerinti szavazással, 108 szóval egyhangulag elhatározta, hogy a Korona vendéglő Adler tervezete szerint és Siess 2 emeletes homlokzatterve szerint 132 ezer forint költséggel a regále-papirból vett fedezettel építtessék fel.

Ezután a községi és közutak ügyeiben intézkedett a közgyűlés. A házi, közmunka, kövezetvám és árvapénztárak 1892-ről szóló számadásait jóváhagyta és a megyéhez terjeszti fel. Polánszky Antal miskolczi m. á. v. ellenőr megszerezvén a

magyar állampolgári jogot, a város kötelékébe felvették.

Özv. Balogh Istvánné és özv. Csatlás Gyuláné, továbbá Weisz Karolin buzateri óvó-intézeti tulajdonos segély-kérvényei a pénzügyi-bizottságnak kiadottak.

Ezzel a közgyűlés a polgármester életével 4 és fél óraker befejeződött.

A felső-borsodi egyházmegye közgyűlése.

A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye ápril 11. és 12. napjain Szilváson tartá tavaszi rendes közgyűlést nt. Debreczeni Gábor esperes és Ragályi Béla világi gondnok elnöke alatt, szép számú közönség jelenlétében.

Esperes ur buzgó imája után egyházmegyei gondnok üdvözlővén a jelenvolt tagokat, a gyűlést megnyitották nyilvánítva.

Először esperes úr terjedelmes s nagy gonddal összeállított jelentése olvastatott fel, melyben első sorban is rokonszenves hangon emlékezik meg a múlt év veszteségeiről s leteszi az elismerés koszorúját a Tóth Menyhért volt kápolnai lelkész, kiérdemült tanácsbíró és egyházmegyei dékán sírjára, s áldást kíván a Farkas József szentpéteri kántortanító és Fodor József vadnai tanító nyugvó poraira, kik hűségesen és lelkiismeretesen végezték gyönyörűségeket, de felette terhes pályafutásukat. Egyháztalálók jelentése szerint lelkészek és tanítók híven és ügybuzgalommal szolgálják Isten országát és a népnevelés fontos érdekeit. Kitérő iskolánk van 16, dicsőretek 28, kielégítő 11, mely örvendetes haladásról tanúskodik. Iskolai takarékpénztár van Ecseden 548 frt 80 krral. Kisebb-nagyobb építkezés történt 21 helyen 5357 frt 79 kr. erejéig. Tőkepénz van egyházmegyénkben 38,524 frt 20 kr.; ezzel szemben adósság 11,928 frt 50 kr. Egyes egyházak magtáráiban van és pedig: 823 köböl gabona, 18 k. árpa, 80 k. zab. Az áldozatkésztség és protestans hitbuzgóság kiapadhatlan forrásaiból ez évben is 2918 frt 51 kr. csergendezett, mely szülő biznyság arról, hogy nálunk nincs kialvó félben az egyháziasság s az evangélium éltető szelleme lelkesedésre bírja az egyház híveit. Egyházi közalapra befolyt 1099 frt 20 kr, tehát 250 krral kevesebb, mint az előző évben. Hátralék nincs. Lelkek száma 25,147. Született 486 fi, 439 nő; meghalt 456 fi, 416 nő; házasságra lépett 213 tiszta, 48 vegyes pár. Iskolakötelesek száma 1605 fi, 1565 nő. Iskolába jár 1570 fi, 1414 nő. Hitben erősítést nyert 222 fi, 240 nő. Hozzánk áttért 9, kitért 7.

Felbontatván a megüresedett világi tanácsbíróra beérkezett 48 szavazatot, kitűnt, hogy a gyülekezetek szótöbbségével Szóry Gusztáv edelényi főszolgabíró választott meg, ki tanácsbírói székét jövő őszi gyűlésen kötelese elfoglalni.

Ezután — az 1883. évi martonyi egyházmegyei tavaszi gyűlésén elfogadott állásponhoz híven — következett az összes tiszviselők lemondása, kitűztetvén július 1. napja a szavazatok beadására.

Beerősítették: Szuhay Benedek f.-barczikai megválasztott rendes lelkész Kápolnára; Kohút Ferenc tanító Kondóra; Szügyi László Szilváásra. Ez utóbbi ideiglenes minőségben. Ivánkára h. lelkész-tanítónak berendeltetett 400 frt fizetéssel Ferenczy Ferenc; Borsodra s.-lelkészül Dakó Lajos. Nincs tanító. Vadnán, Felső-Kelecsényben, Meszesen, Hegyemen, Berentén, sőt Szentpéteren is üresedésben van a kántor-tanítói állomás. Nehezíti az iskolák és tanítók helyzetét azon állapot, hogy a honvédelmi miniszterium legújabb rendelete értelmében azon tanítók, kiknek oklevelük nincs, ha besoroztatnak 2 évre, kötelesek tényleges szolgálatba lépni. E rendelet értelmében megint több iskola tanító nélkül lesz egyházmegyénkben, mely fontos dolgot figyelembe véve, kimondta a közgyűlés, hogy az egyházkerület útján felfolyamodással él egyházmegyénk a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, miszerint figyelembe véve a nagymérvű tanítói hiányokat, a népnevelés fontos érdekeit, ha elfogadható ok miatt nem szerezték meg oklevelüket egyes alkalmazott tanítók, mentessenek föl a három évig tartó tényleges szolgálat kötelezettsége alól.

Elfogadta s kötelezőleg kimondta közgyűlésünk az egyházmegye kebelében működő lelkészek és tanítókra nézve ama jogainkat sértő, de mégis üdvösnök látszó határozatot, hogy a javadalomhoz tartozó földek haszonbérletéről szóló szerződést ezután jóváhagyás és megerősítés végett előzetesen mindig be kell jelenteni az egyházmegyei közgyűlésnek s a presbiteriumnak s egyházmegyének tudta és beleegyezése nélkül kötött minden szerződés érvénytelen. E kérdés felett különben pro et contra rendkívül érdekes és tanulságos vita fejlődött ki, mire alkalmas leginkább azon eset szolgáltatott, hogy egy tanítónak régebben kötött haszonbérleti szerződését nem jogi, de méltányossági szempontból a közgyűlés szótöbbséggel megsemmisítette, kimondván egyúttal azt is, hogy a szolgálmány személyes természetű lévén, azt bérbe adni nem lehet.

Olvastatott az új gyámháznak választmányi jegyzőkönyve, mely szerint e pénztár állása 4119 frt 41 kr., mely örvendetes tudomásul szolgált arra nézve,

hogy befizetett filléreink mily szépen gyarapodnak. De meg több lelkész belépti díját még be nem fizette, s az alapszabályban előírt módon nem tett eleget kötelezettségének: kimondta a közgyűlés, hogy az ilyenek 30 nap alatt kötelesek magukról két jótállóval ellátott biztosítási kötvényt adni. Kimondta továbbá Vadász Pál új gyámházi pénztárnok indítványára, hogy ez is bizassék az egyházmegyei dékán kezelésére és ne takarékpénztárilag gyümölcsöztessek, hol csekély a kamat, hanem onnan kivéve, adassék az egyházmegye területén lakó híveknek biztosított kötvényekre, mely tartozásokról az illető lelkészek kötelezetten nyilvántartási lajstromot vezetni s a veszélyeztető körülményekről a dékánt értesíteni, hogy a kölcsön mindig és mindenütt biztosítva legyen s az özvegyek és árvák gyámháza évről-évre gyarapodjék.

Mint kegyeletes tényt kell megemlítenem, hogy Rozgonyi József ivánkai nyugalmazott lelkész Sarudy László elmeháborodott szerencsétlen fiatal lelkészársunk javára, betegsége gyógyítási költségeinek fedezésére 40 frtról lemondott, s ugyancsak alázatos kérelem terjesztetik fel a miniszteriumhoz s kórházi igazgatósághoz az iránt, hogy szerencsétlen ivánkai lelkész-tanítónk szerény anyagi helyzetét tekintve, vételessék fel a m. k. lipót-mezei tébolydai kórház ingyenes vagy legalább féldíjas betegápolójai közé.

Igen sok, inkább házi-ügy lebolonyítása után a Miskolczi ápril 25-én tartandó egyházkerületi közgyűlésre képviselőkkül kiküldettek az elnökségen kívül: Szakál József, Svingor József papí, Szekrényesi Árpád, Miklós Ödön világi tanácsbírók.

Őszi közgyűlésünk már az új megválasztott tiszttal élén Szendrő-Ládon fog megtartatni.

Mielőtt tudósítástom befejezvé, lehetetlen meg nem emlékezni pár sorban azon hazánkban páratlan ref. templomról, melyben a közgyűlés tartott. Mint maga a regényes völgyben fekvő falu, úgy a templom is gyönyörű helyen áll roppant magas falával s merész kiviteli kupolájával, mely kerek voltánál fogva páratlan a maga nemében. A körkardat benn 12 oszlop tartja s a templom meghatja a belépőt nagyszerűségével s önkénytelen imádkozásra buzdítja a megindult szívet és lelket. E ritka szép kerek templomot, a különczködéseiről s nem épen jámbor életéről híres Szilvas örökös ura grf. Keglevich építtette saját költségén a 40-es évek elején, ki római katolikus létére nem a legjobb lábón állt az egri érsekkel s káptalannal, s inkább azok bosszantására, mint vallásosságából építette a 80—90 ezer forintba kerülő nagyszerű, méltóságos templomát a szegény retormátus egyháznak, melynek homlokzatára a gróf egyenes kivánságára vasbetűkkel a jellemző felirat vésetett a szoltások könyvéből: „Szegyenüljenek meg a faragott képek imádóinak minden szolgálói!”

Barczika, 1893. ápril 14.

Szuhay Benedek, ref. lelkész.

H I R E K.

A kritikus nap.

Miskolczi város közönsége is remegő szível és lélekkel várta a nagy nap közeledtét: ápril 16-át, a mikorra is Falb ur, a hirnev időprófeta rettenetes vihart, földindulást, égiháborút és világfelfordulást jósolt. A közönség szombaton tehát szorongva gondolt a vasárnapra, a mikor majd megrázza sziklás bordáit a vén föld s az emberkéz művei: megyeháza, városháza, tüzletvezetőségi palota, bérház, közfürdő sat, melyeket büszkén alkotott, mint hitvány kártyavár összeomlanak; sőt azok is, a miket még nem alkotott, mint: csatornázás, vízvezeték, közkórház, igazságügyi palota egy nap alatt mind megsemmisülnek; mikor majd elszaggatják lánczaikat a természet lappangó erői s fellázadnak az ember ellen s a teremtés remeke eszevesztetten fut, jajveszékelve keresi övét a csillagtalan éjszakán! . . . . Borzasztó gondolat! Ilyennek képzelte szombaton a miskolczi polgár ez ápril 16-át, azért járt olyan lehorgasztott fővel az utcákon. Ha tiz kir. közjegyzői hivatal lett volna városunkban, mind tele lett volna remegő lelkekkel, a kik most tömegesen csak egy helyre sereglettek, hogy végrendeletet csináljanak a század legkritikusabb napjára. Fel való dűlva a házak belső békéje. Az asszony az éjnek minden órájában arra riadt fel, hogy földrengést érzett: „jaj, itt van a végveszedelem!” Persze ezt az észleletet sikoltás, gyertyagyújtás, gyermekek sírása, maoskanyavogás követte, míg nem befejezte a Falb nak hinni nem akaró családapa káromkodása, a mi ugyan veszedelmesnek éppen nem mondható, de elegendő arra, hogy az éjszaka nyugalma áldozatul esék a hold-theoriának. Oda volt a szórakozás is. Nem vonzotta a közönséget egyike sem ama élvezeteknek, melyek ilyen időtájban a legáltalánosabb érdeklődést tudták felköltöni. Tele voltak ugyan a kávéházak, vendéglők, a mulató férfiak hajnalig kocczintgattak, de ének nem hangzott sehol, mintha

tilos lett volna azt a láthatatlan nagy hatalmasságot megsérteni. Még a „Wechsler orpheum“ termes dámiának mosolya sem volt képes felvillanyozni az elfásult kedélyeket. Már pedig ez hallatlan dolog Miskolczon! Az éj lovagjai tétovázva tekintettek egymásra, suttogva beszéltek: „Rossz időket élünk! Felfordult világ! Az a Falb, az a Falb mit jósol még a fejünkre? . . . Még csak egy nap van: a ma — holnap nélkül! . . . Felvirradván pedig Miskolczi városa a „kritikus napra“, az ébredőket a leggyönyörűbb tavaszi napugár fogadta s olyan szélesend, a milyen nem volt még ebben az esztendőben. Hogy azonban e jeles nap mozzanatairól részletes tájékozást szerezhessünk, jólábu tudósítókát küldöttünk szerte a városban, hogy észleleteiket feljegyezzék. Egyik tudósítónk ezeket írja: Pont fél 5 óraker reggel a derült eget kritikus füst-fellegek borították, mely szokatlan látványra erősen megkondult az őrtorony harangja, mely előre nem remélt ugynevezett „éjjeli-zene“ fölébresztette a város lakosságát és a üzőlőkkel egyetemlegesen siettek a Soltész Nagy Albert Kossuth-utcai emeletes házának megmentésére. — Igen, az emeletes épület lángban állott, — az le is égett, a többi épületeket a tűzoltók megmentették. Ime a kritikus nap első pontja. Egy másik tudósítónk a felgyben járt, ott ugyanis az a hír volt elterjedve, hogy ki van dobolva, miszerint a vasárnapra megjövendő földrengés alkalmával kiki igyekezzék a szabadba a kritikus időpontban. Természetes, hogy ezen hírt egy szemfüles tolvaj terjesztette el, a ki a „kritikus pillanatot“ felhasználva, belopódzott egy pár házba és több értékes dolognak a „kritizálása“ után egy elosont, hogy szinte rengett a föld a lábai alatt. Harmadik tudósítónk az Avásra ment, a hol a napfogyatkozást akarta megszemlélni. Napfogyatkozást ugyan nem látott, de borfogyatkozást annál többet, sőt látott egyes embereket „kritikán alóli“ állapotban, a kiknek lábai alatt ugyancsak ingott a föld, sőt némelyek erős lökést éreztek. Hogyan is történhetett volna ez másképp az öreg Avas hegyén, a mulató helyek körül vasárnap délután. Ime ezek a tudósítónk észleletei a kritikus napon?

— Tisztelgés az iskolakormányzónál. A miskolczi ev. ref. főgimnázium tanári kara hétfőn délelőtt testületileg tisztelgett Bizony Ákos ügyvédnél, a kit az egyház presbiteriuma legközelebb tartott ülésében a főgimnázium kormányzójává egyhangulag megválasztott. A tanári kar érzelmeit Halmy Gyula igazgató tolmácsolta, kifejezést adván abbéli örömeinek, hogy a főgimnázium kormányrudjához oly hatalmas szellemmel, eréllyel és akaraterővel bíró férfit rendelt a presbiterium bölcsessége, mint Bizony Ákos, ki a tanügy iránti meleg érdeklődésének már eddig is oly sok és fényes tettekben adott kifejezést. Kívánja, hogy ő boldogult édes atyjának, az iskola 30 éven át bölcs kormányzójának nyomdokain haladva, vezesse az intézetet a virágzás legmagasabb fokára s őt a gondviselés az egyház és a haza javára nagyon sokáig éltesse! Hangos eljenzés követte az igazgató szavait, melyre Bizony Ákos hosszabb beszédben válaszolt. Mindenekelőtt köszönetet mondott a tanári kar szives megemlékezéseért, azután fejtegette a főgimnázium mai helyzetét. Elmondta, hogy az iskola ma már nem küzd a létét fenyegető viharok ellen, biztos kikötőbe jutott. Boldogult édes atyjának hosszu munkája után reá a békés fejlődés tere várakozik, a mely téren az iskola felvirágzása érdekében ereje és tehetségéhez képest mindent meg fog tenni. Munkája nehéz lenne, ha nem volna oldala mellett oly kiváló erőköl álló tanári kar, mint a jelenlegi. Kéri is őket, hogy teljes szellemi erejükkel s egész odaadással munkálkodjanak magasztos feladataik betöltésén, ő szintén isten segédelmét és áldását kéri a tanári kar működésére. A hatásos beszéd után kezét fogott a megjelent tanárokkal, a kik az ő életével elszórtak.

— Kinevezések a miskolczi pósthivatalnál. Manschel Vince pósta és távirda felügyelő lett. Tagleicht Károly, Főzy Gyula és Sándor Dániel pósta és távirda főtisztekké lettek előléptetve. Gratulálunk.

— Előleptetések a miskolczi pénzügyigazgatóság és az adóhivatalnál. A pénzügyminiszter, ez idő szerint Wekerle miniszterelnök, Jaskovics Vilmos, Berner Géza és Tschürtz Aurél első oszt. pénzügyi fogalmazókat segédtitkárokká nevezte ki. Szép Lajos I. oszt. számtiszt számvizsgáló, Török Jenő II. oszt. számtiszt I. oszt. számellenőrré lett. — A kir. adóhivatalnál Fodor Lajos III. oszt. adótiszt I. oszt. adóhivatali segédé, Thuróczy Ferenc III. oszt. adótárnok II. osztályu adótárnokká, Bergel Lajos III. oszt. ellenőr II. oszt. ellenőrré, Bárány Gusztáv; Steinbacher Ferenc és Duronelli József VI. oszt. adótisztek V. osztályu adótisztekké léptek elő. A megyében Tóth Kálmán edelényi. Losonczy Nagy Károly m.-kövesdi III. osztályu adótárnokok II. osztályu adótárnokokká lettek, Klinger Ferenc VI. osztályu adóhivatalnok Sz.-Péteren V. osztályu adótiszté lön előléptetve. — Gratulálunk valamennyinek!

— Eljegyzés. Scholtz József sajó-vadnai állomásfőnök, a magyar királyi államvasutak tisztikarának egyik kiváló s rokonszenves fiatal tagja, vasárnap, e hó 16-án tartotta eljegyzését Tóth

Margit urhölgygel, Tóth Pál ev. ref. felsőbb leánynevelő-intézeti igazgató-tanár bájos, nagyműveltségű s anyagszelídelekedő leányával. A közbecsülésben élő családnak eme örvendetes esemény alkalmából nagyon sokan kifejezték szerencsekívánataikat, melyekhez mi a magunk részéről csak annyit csatolunk, hogy a tiszta szerelem szötte szent frigyét sugározza be a tartós és zavartalan boldogság napja!

— **Hymen.** Dr. Barta Gyula poroszói körorvos hétfőn esküdtött örök hűséget Prottyev in Fanni kisasszonynak, dr. Prottyev in Lajos t.-eörsi uradalmi orvos szép és műveltekkü leányának.

— **Halálozás.** Dobrik Ádám, városunk egyik széles körben ismert polgára, 48-as honvéd és a miskolci első magyar hadastyán-egylet tagja folyó hó 14-én életének 67-ik évében jobblétre szenderült. Temetése vasárnap e hó 16-án délután 1/4 órakor nagy részvét mellett ment végbe. A gyászszertartást Tóth Dániel ev. ref. lelkész végezte. Az elhunyt ravatalánál a család tagjain kívül ott voltak a borsodi 48-as honvéd-egyletnek még városunkban élő tagjai, kivonult a miskolci első magyar hadastyán-egylet (60) hátván tagja teljes díszben Miskovics István egyeleti parancsnok vezetése alatt, azonkívül az egyelet számos tagja polgári gyászruhában, jelvényekkel díszítve. A hadastyán-egylet a következő gyászjelentést adta ki: Fájdalommal tudatom az egyelet tisztelt tagjaival, hogy egyeletünk egyik kedvelt tagja: Dobrik Ádám a mélyen megsomorodott család jelentése szerint e hó 14-én este 8 órakor meghalt. Temetése f. hó 16-án vasárnap délután 4 órakor lesz. Felhívom az egyelet t. tagjait, hogy megboldogult tagtársunk temetésére lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Öltözet teljes dísz, illetve fekete polgári ruha. Miskolcz, 1893. április hó 15-én. *Miskovics István*, parancsnok. Veterán tagtársunk porainak legyen könnyű a föld!

— **Az Athleta-kör hangversenye** oly nagyszámú és válogatott közönséget gyűjtött vasárnap este a színházba, a melyet bizony nagyon ritkán szemlélhünk. Pályók, ülő- és állóhelyek mind tömve valának. Megvénk és városunk előkelő közönsége mind ott volt. Összehozta őket a nemes cél iránti úgyszeretet, no . . . . meg az a műélvezet is, melyet a szereplő hölgyek és urak nyújtottak. A program első számját a miskolci daláregyletnek kellett volna kitölteni, de véletlenül közbejött akadályok (talán a „kritikus napok“?) miatt nem működhetett közre. No de ott volt a „polgári dalosegylet“ kéznél, ez azután becsülettel megkezdte a műsort Gaál Ferencnek „Imádságom“ című dalával, melyet az egyelet hatással adott elő. Tóth Ferenc karmester után Kiss Pál vívómester vette föl a vezénylő pálcát s az ő kommandó szavára 12 athleta férfi mutatta be a kardvívás terén szerzett ügyességét — Az újság ingerével bíró jelenetet zajos tapsal jutalmazta a közönség. — Ezután Bulyovszky Gusztáv né Szabó Irén urnő lépett a lámpák elé, a ki czigány zenekar kísérete mellett magyar népdalokat játszott a zongorán; igazán elmondhatni: mély érzéssel és meglepő technikai ügyességgel. Eleinte úgy látszott, mintha kissé meg lett volna illetődve, de pár perc múlva annyira otthoniasan érezte magát, hogy egészen kipirult az a mosolygó, kedves arc. „Ujra!“ — „Hogy volt!“ hangzott a közönség kérő szava. És nem hiába. Az a picziny kéz a zenei élvezetek nyújtásában nem fukarkodott. — Andor Tivadár tanár úr értekezése egészen alkalmi volt. A „test-edzésről“ beszélt, tárgyszeretettel, tudással és igazi lelkesedéssel. Az egészséges gondolatok mélyen leköttették egy darab ideig a hallgatóság figyelmét, de később a jelenlévő orvosok nyugtalanságot idéztek elő a közönség soraiban. Attól tartott ugyanis, hogy ha mindenki lelkére veszi a hallott figyelmeztetéseket és úgy él, a mint Andor tanár elírta, kevés lesz a beteg! Így azután az előadás vége egy kissé zajos volt; de zajos volt azután az elismerés szava is, melylyel a közönség a felolvasó ügybuzgalmát megjutalmazta. — Ez a zaj azonban nem sokáig tartott, mert ime Dobozyné Radvány Alice, ma már mondhatni három vármegye szépen éneklő pacsirtája lépett a közönség elé, az ő elmaradhatatlan társa, a jó K a h l e néni kíséretében. Hogy énekel? Mint énekel? Miket énekel? El sem mondjuk. Elég az hozzá, hogy énekel, gyönyörűen énekel és annyit énekel, hogy a közönség nem győzött vele betelni. Elhallgatta volna őt egészen reggelig. Igazán hatalmas, nagyterjedelmű, szép hang, csak azt a kis tremulót ki lehetne belőle simítani! — Ezután a „Felhívás keringőre“ című francia vigjáték került színre, melyben Lehoczky Veszter Anna és Góth Iona urhölgyek játszották a női főszerepeket ügyes mozgással, finoman és szellemesen csevegve. A férfi főszerepek Somlyódy István és Ernyei Szabó Gyula urak kezében voltak. Jó kezekben. Játékaik könnyedségével majnem elfeledtették, hogy ők műkedvelők. Az epizod szerepeket Bajnok Irma urhölgy, Siráky Árpád, Molnár Elek, Külléy Elemér és Nagy Géza urak voltak szivesek elvállalni, a kik ügyes és érdekes alakjai voltak a szellemes szindarabnak. — A program végén a polgári dalos-egylet énekelte el „Mikor megyek az oltárhoz esküdni“ kezdetű népdal-egyveleget szép érzéssel és finom árnyalattal. Meghallgathatták volna ezt azok az urak is, a kik a vigjáték végével oly nagy rohammal siettek ki a színházból. — Az estély méltó befejezését a „Három rózsá“ diszteremben társas va-

csora és tánczestély volt, mely egészen kiváló és virradtig tartott.

— **A miskolci ügyvédi kamara** vasárnapra összehívott tisztújító közgyűlését nem tarthatta meg, mert a tagok fele (63) nem jelent meg és így a közgyűlés nem volt határozatképes. Az új közgyűlés a jövő hó elején fog megtartatni.

— **Soroznak katonának!** Ezt a nótát a mai napon Miskolczon éneklé a mérték alá hívott ifju nemzedék. A sorozó-bizottság a vármegyeházán válogatja a „sugar szép legényeket“ Melczter Gyula alispán elnöklete alatt.

— **A miskolci kereskedelmi és iparkamara** holnap, azaz április hó 20-án délután 3 órakor saját helyiségében közös ülést tart, melyek tárgyai a következők: I. Elnöki előterjesztések. II. Irodai jelentés. — III. A miskolci törvényszéknél megüresedett kereskedelmi ünlöki állás betöltése. — IV. Kereskedelmiügyi miniszter ur a tiszta-tarjáni vásár-napok áthelyezése tárgyában véleményét kér. — V. A miskolci ipartestületnek a tanoncztartás tárgyában alkotott és Borsodvármegye alispánja által áttett szabályrendelet véleményezése. — VI. A miskolci és egrri pénzügyigazgatóságok megkeresése a III-ad oszt. kereseti adót fizetők névjegyzékének közlése és fizetési jövedelmezősége szerint való csoportosítására iránt. — VII. A dobsinai ipartestület megkeresése betegségélyző pénztárának alapszabályai felett való véleményadás végett. — VIII. A kamarai tisztviselők nyugdíjszabályzatának megalkotása. — IX. A kamarai elnökség indítványa az iránt, hogy a konzuli növendékek gyakorlatra ne csak az ausztriai, hanem a hazai kamarákhoz is osztassanak be. — X. Több kamarai kúltag indítványa a kamarai ülések kezdetének délután 2 órára való kitűzése tárgyában. XI. A kereskedelmi szakosztály elnökének megválasztása a kereskedelmi szakosztály tagjai által. — XII. Esetleges indítványok.

— **Vizvári színtársulata.** Vizvári Gyula, a nemzeti színház kitűnő művésze, mint értesülünk, a nyári hónapok alatt vidéki tourné akar rendezni a nagyobb városokban a nemzeti színház tagjaival és a színésziskola néhány kiváló növendékével. A nyári színtársulat egy városban csak 3–4 estét töltené és ez idő alatt kizárólag vigjátékokat adnának elő. Az eddigi tervek szerint a társulat Miskolczon június hónapban lépne fel. A nemzeti színház tagjai közül idűig Szigeti Jolán, Palotai Piroška, Helvey Laura, Nagy Ibolyka, Kecser Irén, Török Irma, Györgyné Iona, Latabár, Körösmezey, Horváth Zoltán, Abonyi, Pálfi, Dezső József, Somló és Faludy a nyári színtársulat tagjai.

— **Katonai intézkedések.** Az alispáni hivatal felhívta a honvédmiszter, hogy a megye területén levő malmokat, gabnarakárokat, gabnapiacokat és vásárokat sürgősen irassa össze s juttassa a miniszteriumhoz. — A községi jegyzők szintén kaptak bizalmas rendeletet, melyben elő van írva, hogy mozgósítás esetén az egyes községekre hány katona lesz elszállásolva. Elkészült s az állomási főnököknek kiadott a mozgósítási menetrend.

— **Meleg esőt** óhajt az egész világ, mely a legrettenetesebb időjárást s nyli ez idő szerint. Szárit, éget a nap forró heve, szárit a folyton dühöngő éjszaki szél, szárit a fagy, mely ritka éjjel marad el. Pusztul a növényzet oda kinn; itt a városban pedig az iszonyu por gyötri az embereket. Mig az ég csatorná meg nem nyílnak, semmi irányban sem remélhető jó idő.

— **Ötven % engedmény az építkezőknek.** Az építkezésre nézve fontos ujtásra határozta el magát Dick Mór vambérlő, ki ezelőtt is a város legnagyobb megelégedésére kezelte a kövezeti vám jogát. Nevezett vambérlő ugyanis az építkezéshez szükséges anyagok behozatalánál 50% engedményt biztosít a vállalkozóknak azon esetben, ha 1000 fuvarért előre fizetnek, továbbá pedig 5 kr. minden fuvar után azon esetben, ha 100 fuvarért előre fizetnek. Dick Mór vambérlőnek ezen saját jóindulatából eredő ujtása méltánylandó és az építkezőkre nézve nagy előnyül szolgál.

Pályázat.

Miskolcz városában az ugynevezett malomárokban 333.80 méter hosszúságban tervezett 1.20 méter széles, 0.80 méter magas beton-csatorna munkálatainak elkészítésére pályázatot hirdetek.

A vállalati összeg 5%-val ellátandó ajánlat f. évi április hó 27 ik napjáig hozzám benyújtandó. Vállalkozó munkálataért 3 évi jótállással tartozik.

Egyéb feltételek, műszaki leírás-terv és költségvetés hivatalomban tekinthetők meg.

Miskolcz, 1893. április 17.

Soltész N. Kálmán,
polgármester.

Nyilvános köszönet.

Megboldogult férjem, néhai Dobrik Ádám elhalálozása alhalmával kötelességemnek tartom a miskolci első magyar hadastyán-egylet elnökségének köszönetemet nyilvánítani, mivel néhai férjemet betegség alatt 10 ft segélylyel, temetése alkalmával pedig engem harmincz forint temetési költséggel azonnal ellátott s azt nyugtámra azonnal ki is kap-

tam, valamint a végtisztességre történt kivonulását és részvéteért az Isten áldását kérem ezen humanus egyeletre.

Miskolcz, 1893. április 17-én.

Tisztelettel
Özv. Dobrik Ádámmé.

A közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Folyó hó 15-én megjelent becses lapja 30. számának hírek rovatában: Tűzvész a Király-utca Kovács György ur házában udvarán. Mint ezen udvar egyik lakója, közleményének tudósítását kénytelen vagyok megczáfolni

Közleménye egyik pontja a tűz keletkezését kávépörköléstől állítja, ez nem áll; mert a tűz kitűése előtt hat nappal pergettettem kávé és minden alkalommal a tágas udvar középpontján rendes kávépörköltben.

A faskamrában petroleum, terpentint, vagy olajfélék soha nem tartottam, még az ezektől kiürült üres hordókat sem.

Gyufát záros ládában, ezeket is eredeti gyári csomagokban, tehát nem széjjelbontva; azon napon még gyufát sem hoztunk be, tehát a kamrában bearkározott gyufából nem eredt és nem is az általam bírt kamrában keletkezett a tűz; erre tanuk azon urak és munkások, kik egy láda gyufámat épségben megmentettek. Az egyik kamara a másiktól csupán ritkán, lazán szegezett régi deszkával volt elválasztva, ezek között a szomszéd kamrából a láng egy pillanat alatt átsapott az én kamrámba, hól a felhalmozott fenyőfa üres ládák oly hirtelen tüzet fogtak, hogy az ellenkező oldalon levő második gyufaládát a nagy hőség miatt lehetetlen volt kiszabadítani.

Ez a tényállás, a rendőrség van hivatva a tűz keletkezésének okát kinyomozni és a könnyelmű cselédeket, kik hamut, szemetet a faskamrában egytűvé raknak, példásan megbüntetni.

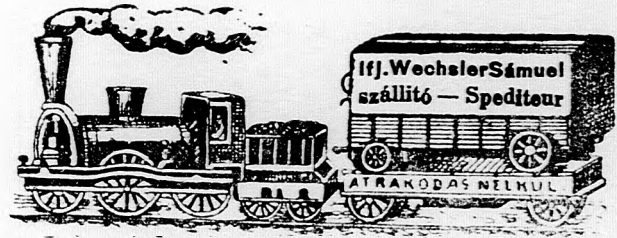
Miskolcz, 1893. április 16.

Kiváló tisztelője
Berzy László kereskedő.

* Ezen cikkeknek, mint védelemnek, szives készséggel adunk helyet. Megjegyezzük azonban, hogy tudósítónk személyesen jelen volt ama tüzesetnél s a miket arról írt, azokat saját tapasztalatai után írta meg. Hogy kinek van igazsága, Berzy urnak-e, vagy tudósítónknak, azt csak a tüznél jelen volt közönség ítélheti meg. Szerk.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos: **Dr. Halász Sándor.**
Kiadó: **Wesselenyi és Közig.**

NYILTER.)*

A közlő költségek idejére ajánlom helyi költségekre lapos, ruganyos kocsiaimat, vidékre pedig szabadalmazott, belől kárpított butorszállító kocsiaimat.

Miskolcz, 1893 április hó.

Ifj. **Wechsler Samuel,**
szállítási üzlete Széchenyi-utca 14.

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerk.

Üzletbeszűntetés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy harmincz év óta fennálló

rőfős-, divatáru- s női confektio üzletemet

mai naptól fogva beszűntetem, a raktáron levő összes árukat **ugy nagyban, egyes végekben, mint kicsiben méterenkint elárusítom**; midőn ezen alkalmat a t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom, az eddig irántam tanusított támogatásért és bizalomért hálás köszönetemet nyilvánítva, maradtam

kiváló tisztelettel

BUTERMAN JAKAB

Széchenyi-utca 96.

Üzleti felszerelvények, állványok, légszeszóra, lámpák az egész berendezéssel olcsón átvehető.

